

100. rocznica Bitwy Warszawskiej

(zestawienie bibliograficzne materiałów w wyborze ze zbiorów Biblioteki Pedagogicznej CEN w Suwałkach oraz dostępnych w Internecie)

Sejm ustanowił rok 2020 Rokiem Bitwy Warszawskiej, decydującego starcia wojny polsko-bolszewickiej. „Bohaterskie Wojsko Polskie na czele z Marszałkiem Józefem Piłsudskim, wspieranym m.in. przez szefa sztabu generalnego – generała Tadeusza Jordan-Rozwadowskiego, obroniło niepodległość Polski. Zwycięstwo przekreśliło też plany rozszerzenia rewolucji bolszewickiej na Europę Zachodnią” – podkreślono w tekście dokumentu.

Wydawnictwa zwarte:

1. Bitwa Warszawska // W: Walka Rzeczypospolitej o kresy północno-wschodnie 1918-1920 : polityka i działania militarne / Grzegorz Łukomski. - Poznań : Wydaw. Naukowe UAM, 1994. - S. 105-134
Sygn.: 49771 - wyp.
2. Cud niepodległości i „cud nad Wisłą” / Marek Gałęzowski // W: Od niepodległości do niepodległości : historia Polski 1918-1989 / Adam Dziurok [et al.]. - Wyd. 2 popr. - Warszawa : Instytut Pamięci Narodowej. Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, 2011. - S. 40-42
Sygn.: 55856 - wyp.; 94(438) - czyt.
3. Natarcie rozstrzygające // W: Pisma zbiorowe : wydanie prac dotychczas drukiem ogłoszonych. T. 7 / Józef Piłsudski ; [tom niniejszy wstępem zaopatrzył Józef Moszczeński]. - Warszawa : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1990. - S. 206-217
Sygn.: 47327 - wyp.; 94(438) - czyt.
4. O granice, niepodległość i cywilizację : szkice o wojnie polsko-bolszewickiej / pod redakcją Jacka Kloczkowskiego. - Kraków : Ośrodek Myśli Politycznej, 2017.
Sygn.: 59399 - wyp.
5. Orzeł biały, czerwona gwiazda : wojna polsko-bolszewicka 1919-1920 / Norman Davies ; przekł. [z ang.] Andrzej Pawelec. - Wyd. 2. - Kraków : "Znak", 2006.
Sygn.: 51333 - wyp.
6. Osiemnasta decydująca bitwa w dziejach świata pod Warszawą 1920 r. / vhr. D'Abernon ; autoryzowany przekł. z ang. przy współpr. tł. S.A. Arnsena ; oprac. i wyd. Artur Dobiecki ; [z przedmową Augusta Zaleskiego]. - Wyd. 1 powojenne. - Warszawa : Państw. Wydaw. Naukowe, 1990.
Sygn.: 46611 - wyp.

7. Pamiętniki : 1918-1922 / Władysław Broniewski ; wybór i przedstowie Wanda Broniewska ; oprac. z rękopisu, wstęp i komentarz Feliksa Lichodziejewskiego. - Wyd. 2. - Warszawa : Państw. Instytut Wydawniczy, 1987.
Sygn.: 44998 - wyp.
8. Radzymin : cud nad Wisłą 1920 : opis bitwy o miasto, bohaterowie walk, żołnierskie wspomnienia, relacje świadków wydarzeń, rozkazy i meldunki, fragmenty dzieł literackich i utwory poetyckie / Jan Wnuk. - Wyd. 2. - Radzymin : Towarzystwo Przyjaciół Radzymina, 2010.
Sygn.: 58956 - wyp.
9. Rok 1920 : wojna polsko-radziecka we wspomnieniach i innych dokumentach / wybrał i oprac. Jan Borkowski. - Warszawa : Państw. Instytut Wydawniczy, 1990.
Sygn.: 46574 - wyp.
10. Walki armii gen. Władysława Sikorskiego na linii Wkry, pod Płońskiem i Nasielskiem w 1920 roku / Paweł Piotrowski. - Warszawa : Wydawnictwo Comandor, [2011].
Sygn.: 55895, 55896 - wyp.
11. Walka o granice i traktaty pokojowe // W: Druga Rzeczpospolita (1918-1939) / Włodzimierz Bonusiak. - Rzeszów : Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2011. - S. 33
Sygn.: 54571 - wyp.
12. Walka o granicę wschodnią // W: Druga Rzeczpospolita 1918-1939 : społeczeństwo, gospodarka, kultura, polityka / Marian Leczyk. - Warszawa : "Książka i Wiedza", cop. 2006. - S. 75-96
Sygn.: 51665 - wyp.
13. Wojna // W: Stosunki polsko-radzieckie 1917-1945 / Włodzimierz T. Kowalski, Andrzej Skrzypek. - Warszawa : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1980. - S. 45-55
Sygn.: 31367 - wyp.
14. Wojna polsko-bolszewicka / Marek Gałęzowski // W: Od niepodległości do niepodległości : historia Polski 1918-1989 / Adam Dziurok [et al.]. - Wyd. 2 popr. - Warszawa : Instytut Pamięci Narodowej. Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, 2011. - S. 34-38
Sygn.: 55856 - wyp.; 94(438) - czyt.
15. Wojna polsko-radziecka // W: Historia Polski 1914-2001 / Wojciech Roszkowski [nazwa] (Andrzej Albert) [pseud.]. - Wyd. 9 rozsz., dodr. - Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 2003. - S. 25-28
Sygn.: 52819 - wyp.
16. Wojna polsko-radziecka // W: Najnowsza historia Polski 1918-1980 / [Wojciech Roszkowski] [nazwa] Andrzej Albert [pseud.]. - Wyd. 4. - Londyn : "Puls", 1991. - S. 59-72
Sygn.: 51174, 47356, 47408, 47409 - wyp.

17. Wojna światów 1920 : Bitwa Warszawska / Grzegorz Nowik. - Poznań : Oficyna Wydawnicza G&P Henryk Gościański & Karol Prętnicki ; Sulejówkę : Muzeum Józefa Piłsudskiego, cop. 2011.
Sygn.: 54265 - wyp.

Artykuły z czasopism:

1. 1920 Bitwa Warszawska / Jerzy Eisler // Pamięć.pl . - 2015, nr 7/8, s. 79-82 (recenzja filmu).
2. Europa wobec wojny polsko-radzieckiej w latach 1919-1920 / Waldemar Paruch // Biuletyn Informacyjny Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej. - 2015, nr 11, s. 34-41
3. Historia w wersji light : "1920. Bitwa Warszawska" Jerzego Hoffmana / Krzysztof Lubczyński // Głos Nauczycielski. - 2011, nr 42, s. 18
4. Na Dyneburg / Przemysław Jaskółowski // Wychowawca. – 2020, nr 2, s. 30-31
5. Najważniejszy jest wywiad! : 91. rocznica bitwy warszawskiej: o sukcesach polskiej kryptografii w wojnie 1920 r. / Grzegorz Nowik // Głos Nauczycielski. - 2011, nr 33, s. 14-15
6. Rok 1920 trudne zwycięstwo / Paweł Wieczorkiewicz // Biuletyn Instytutu Pamięci Narodowej. - 2008, nr 11/12, s. 71-81.
7. Wojna polsko-radziecka 1919-1920 w świetle dokumentów i relacji. Cz. 1 / Wybór i komentarz Jerzy Halbersztadt // Mówią Wieki. - 1985, nr 1, s. 26-31.
8. Wojna polsko-radziecka 1919-1920 w świetle dokumentów i relacji. Cz. 2 / Wybór i komentarz Jerzy Halbersztadt // Mówią Wieki. - 1985, nr 2, s. 25-31.
9. Wojna polsko-radziecka 1919-1920 w świetle dokumentów i relacji. Cz. 3 / Wybór i komentarz Jerzy Halbersztadt // Mówią Wieki. - 1985, nr 4, s. 25-32.
10. Wojna polsko-radziecka 1919-1920 w świetle dokumentów i relacji. Cz. 4 / Wybór i komentarz Jerzy Halbersztadt // Mówią Wieki. - 1985, nr 6, s. 24-30.

Dokumenty elektroniczne:

1. 1920 Bitwa warszawska [Film] / reż., scen. Jerzy Hoffman ; scen. Jarosław Sokół. - Warszawa : TiM, [2012].
Sygn.: CD-117 + książka - wyp.

Netografia:

1. 18. bitwa w dziejach świata [film] [online]. [dostęp 20.04.2020]. Dostępny w Internecie: <https://www.youtube.com/watch?v=qlUKAJs7TFo>
2. XVIII decydująca bitwa w dziejach świata [online]. [dostęp 20.04.2020]. Dostępny w Internecie: <https://dzieje.pl/aktualnosci/xviii-decydujaca-bitwa-w-dziejach-swiate>
3. Bitwa Warszawska [online]. [dostęp 17.04.2020]. Dostępny w Internecie: <https://dzieje.pl/wideo/wojna-polsko-bolszewicka>
4. Bitwa Warszawska [online]. [dostęp 17.04.2020]. Dostępny w Internecie: http://www.bitwawarszawska.pl/130-bitwa_warszawska
5. Bitwa Warszawska 1920 r. [online]. [dostęp 17.04.2020]. Dostępny w Internecie: <https://www.wojsko-polskie.pl/bitwa-warszawska/>
6. Bitwa Warszawska 1920 r. [online]. [dostęp 17.04.2020]. Dostępny w Internecie: <https://dzieje.pl/aktualnosci/bitwa-warszawska-1920-r>
7. Bitwa Warszawska 1920 : Cud nad Wisłą [film dokumentalny] [online]. [dostęp 20.04.2020]. Dostępny w Internecie: <https://www.youtube.com/watch?v=AnEGGwa-WHo>
8. Bitwa Warszawska 1920 r. uratowała Europę przed sowietyzacją [film dokumentalny] [online]. [dostęp 20.04.2020]. Dostępny w Internecie: <https://www.youtube.com/watch?v=Un1HUMNpaGk>
9. Bitwa Warszawska - cud nie był potrzebny / Bogusław Kubisz [online]. [dostęp 20.04.2020]. Dostępny w Internecie: <https://histmag.org/Bitwa-Warszawska-cud-nie-byl-potrzebny-16146>
10. Bitwa Warszawska : historia, pamięć i mit / Paweł Stachowiak [online]. [dostęp 20.04.2020]. Dostępny w Internecie: <https://amu.edu.pl/wiadomosci/aktualnosci/pracownicy/dla-mediow/komunikaty-prasowe/bitwa-warszawska.-historia,-pamiec-i-mit>.
11. Bolszewicki sztandar : trofeum z Bitwy Warszawskiej ze zbiorów Muzeum Wojska Polskiego / Michał Mackiewicz [online]. [dostęp 17.04.2020]. Dostępny w Internecie: https://www.historiaposzukaj.pl/wiedza,objekty,778,objekt_sztandar_bolszewikow.html
12. Cud nad Wisłą : Bitwa Warszawska zmieniła polską historię / Lucjan Strzyga [online]. [dostęp 17.04.2020]. Dostępny w Internecie: <https://polskatimes.pl/cud-nad-wisla-bitwa-warszawska-zmieniła-polska-historie/ar/c15-3540175>

13. Czy potrzeba było cudu? Bitwa Warszawska 1920 r. / Beata Wolszczak [online]. [dostęp 17.04.2020]. Dostępny w Internecie: <http://muzhp.pl/pl/c/1148/czy-potrzeba-byo-cudu-bitwa-warszawska-1920-r>
14. Dlaczego Rosjanie naprawdę przegrali bitwę warszawską? [film dokumentalny] [online]. [dostęp 20.04.2020]. Dostępny w Internecie: https://www.youtube.com/watch?v=mC_45tyD3ZA
15. Na ratunek rannym żołnierzom : mobilizacja służb medycznych podczas Bitwy Warszawskiej 1920 roku / Ewa Olkuśnik [online]. [dostęp 20.04.2020]. Dostępny w Internecie: https://www.historiaposzukaj.pl/wiedza,wydarzenia,1085,sluzby_medyczne_bitwa_w_arszawska.html
16. Z gimnazjum do wojska : ochotnicy w Wojsku Polskim 1918–1920 / Michał Zarychta [online]. [dostęp 17.04.2020]. Dostępny w Internecie: https://www.historiaposzukaj.pl/wiedza,wydarzenia,436,ochotnicy_1920.html

20.04.2020 r.

Opracowanie:
Katarzyna Romanowska
Biblioteka Pedagogiczna
Centrum Edukacji Nauczycieli w Suwałkach